

Lech Wałęsa:
Wygra PiS, będzie wojna

14

Andrzej Chyra:
Nie wiem, jak żyć

32

Seksmisje
ONZ

16

PRZE KROJ

NR 40 (3458) / 3 PAŹDZIERNIKA 2011 / CENA 3,99 ZŁ
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

Demokracja w odwrocie (6)

Oni już za ciebie wybrali

Galeria posłów egzotycznych

(10)

INDEKS
371424

www.porta.com.pl

Jakość na lata!

Drzwi dostępne wyłącznie w sieci Autoryzowanych Dealerów Porta oraz w ponad **1500** współpracujących z nimi Autoryzowanych Punktach Sprzedaży (APS).

Bełchatów BALSA 44 633 24 31 • **Białystok** AWURK – STOLARKA BUDOWLANA 85 675 65 00 • **Bielsko-Biała** MTB JASIŃSKI 33 816 33 36 • **Błonie** CENTROBUD 22 731 81 53 • **Bolesławiec** JAWA 75 732 05 24 • **Busko Zdrój** FONTIS 41 378 80 45 • **Bydgoszcz** DRZWI – TESSA 52 364 67 00, 52 525 05 09 • **Bydgoszcz** STALREM 52 346 55 23 • **Ciechanów** WOODCOTE POLAND 23 672 56 36 • **Czaplinek** – Sikory PRH.U. M&G GRZEGORZ KOTŁOWSKI 94 375 47 56 • **Czechowice** – Dziedzice MTB JASIŃSKI 32 215 50 49 • **Częstochowa** FACHOWIEC 34 360 22 40 • **Elk** MURBET 87 620 06 20 • **Gdańsk** BEL-POL 58 301 78 39 • **Gdańsk** STALREM 58 340 69 50 • **Gdynia** STOREM 58 668 46 87 • **Gdynia** WOODCOTE POLAND 58 663 84 00 • **Gliwice** BEL-POL 32 232 87 58 • **Gliwice** MAT-BUD 32 331 37 20 • **Gorzów Wlkp.** BEL-POL 95 722 73 19 • **Gorzów Wlkp.** STALREM 95 725 03 66 • **Grudziądz** EKSPOL 56 461 37 78 • **Jastrzębie Zdrój** HADEX 32 478 81 10 • **Jelenia Góra** BEL-POL 75 767 83 88 • **Kalisz** BEL-POL 62 753 67 21 • **Katowice** BEL-POL 32 252 86 91/92 • **Katowice** BUDUS Grupa PHMB 32 608 87 87 • **Katowice** WOODCOTE POLAND 32 202 50 30 • **Kielce** APOLLOPLAST 41 346 10 11 • **Kielce** BEL-POL 41 362 68 66 • **Kielce** FONTIS 41 362 72 41 • **Kłodzko** STOLPLAST 74 867 46 74 • **Koło** BEL-POL 77 113 13 48 • **Koźmin** BEL-POL 68 356 33 20 • **Koszalin** TOM-SAN 94 343 54 88 • **Kościan** EFLI 65 511 95 66 • **Kraków** BEL-POL 12 417 39 46 • **Kraków** HEBAN 12 651 87 62 • **Kraków** KONSTRUKTOR 12 420 00 12 • **Kraków** STALREM 12 264 72 25/26 • **Legnica** BEL-POL 76 856 03 00 • **Lubin** BEL-POL 76 724 95 11 • **Lubin** BUDUS Grupa PHMB 76 844 39 90 • **Lublin** INTER GIPS 81 441 72 27 • **Lublin** PORTO 81 444 60 25 • **Lublin** WOODCOTE POLAND 81 745 38 46 • **Łomża** DW DOMEL 86 215 59 80, 86 215 42 22 • **Łódź** BEL-POL 42 676 76 36 • **Łódź** EKOCENTR 42 656 73 34/35 • **Łódź** MATERIAŁY BUDOWLANE 42 674 82 44 • **Łódź** STALREM 42 653 51 44/45 • **Maków Mazowiecki** CENTROBUD 29 717 13 48 • **Nowa Sól** BEL-POL 68 356 33 20 • **Nowy Sącz** BOGDANSKI 18 444 24 13 • **Nowy Sącz** TOMEX 18 444 11 27 • **Olsztyn** ALTADOOR 89 533 21 07 • **Olsztyn** D.P. 89 532 02 17 • **Opole** BEL-POL 77 454 42 33 • **Opole** WOODCOTE POLAND 77 402 44 40 • **Ostrów Wielkopolski** INTAR 62 737 51 48 • **Płock** PIK 24 268 99 66 • **Poznań** BUDOM MARKET 61 859 83 00/23 • **Poznań** C.B.PROGRESS 61 873 33 00 • **Poznań** EKO 61 815 03 44 • **Poznań** STALREM 61 846 08 60-62 • **Przemysł** MULTI-FORM 16 678 48 31 • **Pszczyna** KRONODOM 32 738 77 77 • **Puławy** BEL-POL 81 888 03 49 • **Radom** FACHOWIEC 48 340 03 45 • **Radom** OKNO-BUD 48 381 17 95 • **Rzeszów** BOZ 17 850 51 33/34 • **Rzeszów** PORTO 17 853 27 15 • **Rzeszów** WĘPA 17 864 22 80 • **Sanok** INSTAL-BUD 13 493 24 11 • **Ślupsk** TOM-SAN 59 842 03 22 • **Ślupsk** WOODCOTE POLAND 59 848 59 75 • **Suwałki** ALMAT 87 563 16 31 • **Szaflary** TOMEX 18 275 40 64 • **Szczecin** HIPER-GLAZUR 91 485 64 51 • **Szczecin** STALREM 91 484 73 99 • **Szczecinek** KPPD Szczecinek 94 372 95 55 • **Świdnica** BEL – POL 74 856 38 30 • **Tarnów** TRANSBUD 14 629 80 73 • **Toruń** DRZWI – TESSA 56 655 92 60 • **Toruń** MS PROFI 56 660 52 95 • **Tychy** MULTI-FORM 32 227 27 27 • **Wałbrzych** BEL-POL 74 886 95 00 • **Wałbrzych** SIRBUD 74 666 88 88 • **Warszawa** – Góraszka SYKOMAT 22 780 09 80 • **Warszawa** – Grodzisk Mazowiecki FACHOWIEC 22 724 35 91 • **Warszawa** – Łomianki TECHNOBUD 22 751 70 41-44 • **Warszawa** – Piaseczno SYKOMAT 22 750 68 66 • **Warszawa** – Pruszków FACHOWIEC 22 728 23 78 • **Warszawa** – Stara Iwiczna SYKOMAT 22 224 39 31 • **Warszawa** – Stara Miłostna SYKOMAT 22 773 38 81 • **Warszawa** – Stare Babice TECHNOBUD – ALSTAL 22 382 41 01 • **Warszawa** – Tarczyn CENTROBUD 22 727 87 67 • **Warszawa** – Żąbki SYKOMAT 22 781 55 06 • **Wejherowo** BEL-POL 58 672 30 51 • **Włocławek** MAJSTER ATLAS KUJAWY 54 412 66 21 • **Wrocław** BEL-POL 71 325 27 77 • **Wrocław** BUDUS Grupa PHMB 71 373 19 90 • **Wrocław** WOODCOTE POLAND 71 346 79 90-91 • **Wrocław** – Kobierzyce BEL-POL 71 390 19 30 • **Zamość** METBUD 84 639 10 09 • **Zielona Góra** CeMBe 68 320 33 00

Porta KMI Poland S.A. należy do GRUPY BALTIS

Kup książkę

W T Y M T Y G O D N I U

PRZEKROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Wszedł Stasiek na zbitą z desek sosnowych platformę, odchrząknął, wodą popił i tak przemówił: – Jeśli, o cni tubylcy, wybiierzecie mnie, obiecuję, że każdemu zapewnię praw i przywilejów bez liku, i to tych najcenniejszych. Będziecie mogli kochać się i szanować wzajemnie. Każdy będzie mógł wierzyć w dowolnego boga lub w niewiarę w boga, w Cudownego Potwora Spaghetti, transhumanistyczną postewolucję, w godność człowieczą nade wszystko, w triumf polskiej jedenastki na mundialu, w cokolwiek. Będziecie mogli postanowić, że od teraz spróbujecie żyć lepiej, pełniej, doceniając każdą z upływających chwil. Mężowie zawsze będą mieli prawo przynieść swej żonie kwiaty i pójść z nią na spacer, trzymając ciepło za rękę. Żony będą mogły wybaczać chłopom swym pocziwim, acz niezbyt zaradnym, że w kwestiach naprawy kranu i całej tej zonglerki śrubokrętami są skończonymi pierdołami. I nikt wam tego prawa nie odbierze! Obiecuję to wam ja, Stasiek Brontozaur! Wiatr powiewał nad mównicą chorągiewkami ze Staśkowym obliczem, a ludzie, zdumieni, słuchali. – Wiedźcie, że w kraju, którym rządzić będę, każdy pochylić się będzie mógł z troską nad cudzą niedolą. Wybaczać innym doznane krzywdy. Wybaczać sobie krzywdy popełnione. Nie oglądać kretynskich seriali. Więcej czytać. Więcej myśleć... Nie skończył Stasiek prezentacji programu, bo gniewne krzyki mowę mu przerwały. – Tfu, kielbasa wyborcza! Tera obiecuję jak inni, jaszczur chędożony, a jak premierem zostanie, o wszystkim zapomni! Won z naszego miasteczka, gdzie! Zdążył jeszcze Stasiek z godnością oświadczyć, że wszelkie sugestie odnośnie programu należy wysyłać na redakcja@przekroj.pl, a on każdemu odpowie na www.przekroj.pl, Facebooku i Twitterze.

Po czym odjechał Staśkibus w siną dal.

W TROSCE O WŁASNE ŻYCIE NIE PISZEMY...

...że jednak bomba. Tyle że specjaliści od bomby nie mogą się ujawnić. W trosce o własne życie.

...że troska rozpościera się nad Polską i światem jak całun. Samiśmy widzieli w jednej telewizji, jak poseł Antoni Macierewicz przyznaje, że lęka się o własne życie i w związku z tym modli się trzy razy dziennie. Bo myślimy jednak, że poseł nie ma się czego obawiać – taki dar niebios dla PO jest zapewne pilnie

chroniony przez rząd. W trosce o własne życie.

...że oczekujemy, iż w finale kampanii chór autorytetów jasno oświadczy, że trzeba głosować na PO, bo Kaczyński, gdy wygra, wszystkich nas pozabija. Od razu tak było trzeba! Żadna tam „Polska w budowie”, tylko „PO – uratujemy wam życie!” Patałachy.

...że pośród bojaźni i drżenia czasem

się jednak bawimy. Ostatnio postępującą nergalizacją polskich nauk humanistycznych. Oto najpierw profesor Środa wyznała ponoć, że też by sobie czasem, jak Nergal, Biblię poszarpała, a gdy wyrzucają jej to niedobrzy ludzie, w obronie darcia Biblii staje niezawodny profesor Krzemiński. Bo mistrz to nie lada! Profesor Biblii czytać czasem nie może, bo straszne są tam sprawy, i stwierdza wreszcie: „A cóż powiedzieć

o księgach prorockich Starego Testamentu, w których spadają na Izrael kolejne potworne kary i prześladowania? Oj, doprawdy ma się wtedy ochotę rwać te strony na strzępy...” Oj, bo czekamy, aż nam dodatkowo Krzemiński wyjaśni, iż na przykład dawny przydomek drącego Biblię Nergala – Holocausto – to jest wyraz szacunku dla ofiar Zagłady. Profesorze, czekamy! W trosce o resztki rozsądku.

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

Twój wybór może zdecydować o losach wielu milionów. Przy kumulacji.

Kup książkę

TEMAT Z OKŁADKI

- 6 **Czy poznawanie kandydatów i analizowanie ich programów wyborczych ma sens?** – pyta Łukasz Wójcik. Przecież z góry wiadomo, kto wygra. W niedzielę pójdziemy tylko dać legitymizację systemowi, który świetnie radzi sobie... bez nas

PRZED WSZYSTKIM

- 8 **Wybory 2011 według Marka Raczkowskiego**
10 **Drogi wyborco! Oto twoi reprezentanci.** Nawet jeśli nie będziesz chciał oddać na nich swego głosu, oni i tak wejdą do Sejmu. Gwarantuje im to dobra pozycja na listach partyjnych. Przedstawiamy galerię egzotycznych posłów przyszłego parlamentu. Tekst: Agata Jankowska i Marcelina Szumer

ROZMOWA PRZEKROJU

- 14 Grzegorz Miecugow rozmawia z **Lechem Wałęsą** o tym, po co Polsce Palikot i że wszystko jest do zmiany...
16 **Misja pokojowa ONZ powinna kojarzyć się ze szlachetnym poświęceniem.** Ale wokół „błękitnych hełmów” coraz głośniejsze głosy o handlu ludźmi, gwałtach i seksie z nieletnimi. O patologii, które podążają za „błękitnymi” od Bośni przez Kongo aż po Haiti – pisze Stanisław Rajewski

CYWILIZACJA

- 18 Stał się obiektem pożądania milionów, zmitologizowaną ikoną pierwszej dekady XXI wieku. W kazaniach tłumaczono na jego przykładzie słowa Jezusa. **W październiku iPodowie stuknie dziesięć lat.** Doskonały moment, by Paweł Franczak obalił mity na jego temat
22 **Czy filary fizyki runęły?** Czy jeśli neutrino szybsze od światła rzeczywiście istnieją, podróże w przeszłość są możliwe? – pyta Olaf Szewczyk
23 **Też pytanie!**

NA POCZĄTEK

DONAT SZZYLER
P.O. REDAKTOR
NACZELNY

Mniejsze zło

Czy w Polsce jest demokracja? Niby jest, ale słabsza niż dotąd. Na stronie szóstej Łukasz Wójcik udowadnia, że choć z pozoru – jak mówi konstytucja – władza należy do Narodu, tak naprawdę dawno już wypuściliśmy ją z rąk. Władzę mają Donald Tusk i Jarosław Kaczyński. Mniejszą: Grzegorz Napieralski i Waldemar Pawlak. Te wybory już się odbyły. To ci czterej panowie zadecydowali o ich wyniku, układając listy wyborcze. Ludzie, na których w niedzielę Polacy oddadzą głos, nie będą nas reprezentować. Oni dusze zaprzędali już liderom partyjnym.

Może więc nie iść na wybory? Po co legitymizować swoim głosem ludzi, których większość z nas nie wpuściłaby do domu?

Ja – co w Polsce zaczyna być powodem do wstydu – głosuję zawsze. Nie opuściłem jeszcze żadnych wyborów. Wciąż, mimo ogólnego

zniechęcenia, idę do komisji i stawiam przy kimś krzyżyk. Dla wielu moich znajomych jestem dziwakiem, który wykonuje niezrozumiałe dla nich działania.

Wybory już dawno przestały być udzielaniem poparcia. Głosem na kogoś. Od lat – nad czym ubolewam – jest to głos przeciw komuś. Poprę jednego, żeby osłabić drugiego. To smutne, ale innego wyjścia nie mamy.

A moich niegłosujących znajomych zawsze pytam: macie wybór między złodziejem, który ukradnie wasz telewizor, i złodziejem, który oprócz tego zdemoluje wam mieszkanie. Którego wybieracie?

Opcji bez złodzieja niestety nie ma. Na razie. Wierzę, że kiedyś jej doczekamy. Na razie zaciśnijmy zęby, zatkaćmy nos, idźmy do urn i wybierzmy mniejsze zło.

24 **Korzystaj...** z telefonu dla babci

KULTURA

- 26 **Prawdziwych festiwali filmowych już nie ma** – wzdychają Ola Salwa i Karolina Pasternak. Są tylko targowiska...
29 Anna Gromnicka **na tropie polskiej wokalistki mieszkającej w Berlinie** – Julii Marcell
30 Na wirtualnych polach bitew ruszyła ofensywa na niespotykaną skalę. **Największe starcie w historii wojennych gier wideo rozpoczęte!** O czym donosi Olaf Szewczyk

LEKTURA

- 32 Jacek Wakar rozmawia z **Andrzejem Chyrą**. O przesycie i pustce

OTWÓRZ OCZY

- 36 Stach Szablowski wspomina **Janka Działkowskiego**

RECENZJE

- 40 **Książki:** Nyczek o listach Lema i Mroźka
42 **Film:** Pasternak o niezwykłym „Rozstaniu”
43 **Muzyka:** Flint pod wrażeniem płyt Game’a i Lila Wayne’a
44 **Teatr:** Drewniak o „Położnicach szpitala św. Zofii”

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 45, 46, **Różnorodność**
47, 50 z krzyżówką, Kronikami popkultury Orbitowskiego, Lewomyślnie Kurkiewiczza, Ładnymi rzeczami Salwy i kuchnią Gesslera
48 **Dziennik** Jerzego Pilcha
49 **Stopkiatka**
3, 23, 50 **Raczkowski**

ADRES REDAKCJI:
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

P.O. REDAKTOR NACZELNY:
Donat Szzyler

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
Piotr Witek

SEKRETARZ REDAKCJI:
Joanna Grochowska, Marcin Kijowski

SEKRETARIAT:
Edyta Matusz-Bulińska, Karolina Mazur,
tel. 12 394 73 32

PRZED WSZYSTKIM: wydawca@przekroj.pl,
Mariusz Nowik (szef),
Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
Agnieszka Fiedorowicz,
Małgorzata Świąchowicz,
Joanna Woźniczko-Czeczott;
stałe współpracują:
Joanna Dąbrowska-Rożek, Agata Jankowska,
Marcelina Szumer

CYWILIZACJA OD ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,
Olaf Szewczyk (szef), Anna Piotrowska;
stałe współpracują: Piotr Stanisławski,
Irena Cieślinska, Piotr Kossobudzki,
Paweł Franczak

KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,
Jacek Wakar (szef),
Marcin Sendek (zastępca szefa),
Karolina Pasternak, Jacek Tomczuk;
stałe współpracują:
Kuba Dąbrowski, Łukasz Drewniak,
Sebastian Frąckiewicz,
Mariusz Herma, Anna Jastrzębska,
Tadeusz Nyczek, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski

ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:
rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
stałe współpracują: Kaliber 45

PRACOWNIA GRAFICZNA:
Wojtek Piechoński (szef),
Anna Kondak, Karolina Kowalska,
Wojciech Brdej, Łukasz Leleńkiewicz,
Marcin Hernas

FOTODYSC: foto@przekroj.pl,
Michał Okda, Karolina Sekula

KOREKTA:
Alicja Listwan, Monika Ples, Katarzyna Rydco

PROJEKT GRAFICZNY:
Kasper Skirgajło-Krajewski

ARCHIWUM: Dominika Bok

OBROBKA ZDJEĆ, PRZYGOTOWANIE

DO DRUKU: Paweł Wójcik

STRONA INTERNETOWA I IPAD:
Marcin Cichoński, Marcin Kijowski (szefowie)

REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,
Tomasz Róg, Maria Włodkowska

GRAFICY: Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,
Martyna Marzec

MULTIMEDIA: Anna Bajorek, Mikołaj Tocki

Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 55, faks 22 525 99 88

PREZES WYDAWNICTWA:
Agata Kalińska

DYREKTOR WYDAWNICTWA:
Artur Rumianek

PROMOCJA I MARKETING:
promocja@przekroj.pl,
Jakub Maszkowski, Milena Ostólska

BIURO REKLAMY:
reklama@przekroj.pl,
Grzegorz Makowski, p.o. dyrektor biura
reklamy 695 414 905,
Małgorzata Skorupa 601 432 821,
Agnieszka Pawelec 601 550 348

DYREKTOR DYSTRYBUCJI:
Elżbieta Maciążek

DRUK: RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian
i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

rys. Barbara Sadowska na podstawie zdjęcia Marka Szczepańskiego

Rysunek na okładce:
Tomasz Pastuszka

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKROJ”

PRZYZYWIENIOWO – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, **Alior Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792** i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 48 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – **166,40 zł**, półrocznej – **83,20 zł**. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 48. Prenumerata przez RUCH SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONIE WWW I WERSJĘ NA IPADA

Cena abonamentu na iPad i w wersji Intry: 3,69 zł, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

*Każdy dzień
smakuje lepiej.*

DELIKATESY

PILNE: SPRAWDŹ DLACZEGO 84% POLAKÓW CHCE KUPOWAĆ W ALMIE*

[Kup książkę](#)

*wg sondażu GFK Polonia dla TVN